

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2014. szeptember 11.*

„EGK-Törökország társulási megállapodás — A kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdése és az 1/80 határozat 13. cikke — Hatály — Új korlátozások bevezetése a letelepedés szabadsága, a szolgáltatásnyújtás szabadsága és a munkavállalási feltételek tekintetében — Tílalom — Szolgáltatásnyújtás szabadsága — EUMSZ 56. cikk és EUMSZ 57. cikk — Munkavállalók kiküldetése — Harmadik országbeli állampolgárok — Foglalkoztatási engedély megkövetelése a munkaerő rendelkezésre bocsátásához”

A C-91/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Raad van State (Hollandia) a Bírósághoz 2013. február 25-én érkezett, 2013. február 20-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **Essent Energie Productie BV**

és

a **Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök (előadó), J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot és A. Arabadjiev bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. március 20-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Essent Energie Productie BV képviseletében T. L. Badoux advocaat,
- a holland kormány képviseletében M. Bulterman és J. Langer, meghatalmazotti minőségben,
- a dán kormány képviseletében M. Wolff, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében J. Enegren és M. van Beek, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

a főtanácsnok indítványának a 2014. május 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Brüsszelben 1970. november 23-án aláírt – a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel (HL L 293., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 41. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített – kiegészítő jegyzőkönyv (a továbbiakban: kiegészítő jegyzőkönyv) 41. cikke (1) bekezdésének, valamint a társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat (a továbbiakban: 1/80 határozat) 13. cikkének értelmezésére irányul. A társulási tanácsot az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulást létrehozó megállapodás létesítette, amelyet 1963. szeptember 12-én Ankarában írt alá egyrészt a Török Köztársaság, másrészt az EGK tagállamai és a Közösség, majd a megállapodást a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal (HL 1964. 217., 3685. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 10. o., a továbbiakban: társulási megállapodás) kötötték, hagyták jóvá és erősítették meg.
- 2 Ezt a kérelmet az Essent Energie Productie BV (a továbbiakban: Essent) és a Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (szociális és munkaügyi miniszter, a továbbiakban: Minister) között annak tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya a Minister által az Essentre annak következtében kiszabott bírság, hogy az Essent anélkül végeztetett harmadik országbeli állampolgár munkavállalókkal munkákat, hogy az utóbbiak tekintetében foglalkoztatási engedéllyel rendelkezett volna.

Jogi háttér

Az uniós jog

A társulási megállapodás

- 3 A társulási megállapodás célja – e megállapodás 2. cikkének (1) bekezdése értelmében – a Szerződő Felek közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok folyamatos és kiegyensúlyozott megerősítésének elősegítése, beleértve a munkaerő tárgykörét is, a munkavállalók szabad mozgásának fokozatos megvalósítása által (a társulási megállapodás 12. cikke), valamint a letelepedés szabadságára (e megállapodás 13. cikke) és a szolgáltatásnyújtás szabadságára (az említett megállapodás 14. cikke) vonatkozó korlátozások megszüntetése révén, a török állampolgárok életszínvonalának javítása és a Török Köztársaság Unióhoz történő későbbi csatlakozásának megkönnyítése érdekében (ugyanezen megállapodás negyedik preambulumbekzdése és 28. cikke).

A kiegészítő jegyzőkönyv

- 4 A kiegészítő jegyzőkönyv – amely a 62. cikkének megfelelően a társulási megállapodás szerves részét képezi – 1. cikke értelmében az e megállapodás 4. cikkében említett átmenti szakasz megvalósításához szükséges feltételeket, részletes szabályokat és ütemtervet állapítja meg.
- 5 A kiegészítő jegyzőkönyv tartalmazza „A személyek és szolgáltatások mozgása” című II. címet, amelynek I. fejezete a „[m]unkavállalók[ra]”, II. fejezete pedig a letelepedési jogra, a szolgáltatásokra és a közlekedésre vonatkozik.

- 6 A kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdése – amely az említett II. fejezetben szerepel – a következőképpen rendelkezik:

„A Szerződő Felek tartózkodnak attól, hogy egymás között új korlátozásokat vezessenek be a letelepedési joggal és a szolgáltatásnyújtás szabadságával kapcsolatban.”

- 7 A kiegészítő jegyzőkönyv „Általános és záró rendelkezések” című IV. címe alatt szereplő 59. cikkének szövege a következő:

„E jegyzőkönyv hatálya alá tartozó területeken Törökország nem részesülhet kedvezőbb elbánásban, mint amelyet a[z] [EUM-Szerződés] alapján a tagállamok egymásnak biztosítanak.”

Az 1/80 határozat

- 8 Az 1/80 határozat 13. cikke előírja:

„Az [Unió] tagállamai és Törökország nem vezethetnek be új korlátozásokat a területükön – a tartózkodást és foglalkoztatást illetően – jogilag rendezett helyzetben lévő munkavállalók és családtagjaik munkavállalási feltételeire vonatkozóan.”

A holland jog

- 9 A külföldiek munkavállalásáról szóló törvény (Wet arbeid vreemdelingen) alapeljárásra alkalmazandó változata (a továbbiakban: 1994. évi Wav) 1. cikke (1) bekezdése első albekezdése b) pontjának 1. alpontja szerint „munkáltató” az, aki valamely más személyt valamely hivatás vagy foglalkozás gyakorlása körében vagy üzemében foglalkoztat.
- 10 Az 1994. évi Wav 2. cikkének (1) bekezdése értelmében a munkáltatónak tilos külföldit Hollandiában foglalkoztatási engedély nélkül foglalkoztatnia.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 11 Az Essent egy Hollandiában székhellyel rendelkező társaság, amely állványzatoknak a Geertruidenbergben (Hollandia) található telephelyén történő felépítésére irányuló munkák elvégzésére adott megbízást az ugyancsak Hollandiában székhellyel rendelkező BIS Industrial Services Nederland BV-nek (a továbbiakban: BIS).
- 12 A munkaügyi felügyelet által 2010. március 8-án – az ezen a telephelyen 2008. május 15-én, 19-én és 20-án az utóbbi által lefolytatott ellenőrzések alkalmával – készített jelentés megállapította, hogy 33 harmadik országbeli állampolgár – közülük 29 török állampolgár – vett részt 2008. január 1-je és május 20-a között az említett munkák elvégzésében.
- 13 Ugyanezen jelentés szerint e harmadik országbeli állampolgár munkavállalókat a BIS-hez az Ekinci Gerüstbau GmbH (a továbbiakban: Ekinci), egy Németországban székhellyel rendelkező vállalkozás küldte ki, amely e munkavállalókat anélkül alkalmazta, hogy az ilyen kiküldetésre a holland hatóságok foglalkoztatási engedélyt bocsátottak volna ki.
- 14 A Minister 2010. május 11-i határozatával 264 000 euró összegű bírságot szabott ki az Essenttel szemben az 1994. évi Wav 2. cikke (1) bekezdésének megsértése miatt azzal az indokkal, hogy e társaság az említett munkákat a külföldi munkavállalókkal úgy végeztette el, hogy nem rendelkezett az utóbbiak tekintetében foglalkoztatási engedéllyel, miközben a holland szabályozás értelmében az ilyen engedély kötelező.

- 15 Az Essent az említett határozattal szemben panaszt nyújtott be.
- 16 A Minister 2010. december 22-i határozatával ezt a panaszt megalapozatlanként elutasította azzal az indokkal, hogy az Ekinci által nyújtott szolgáltatás kizárólag munkaerő kiküldetéséből állt, ezért az Essentnek megbízóként és az érintett külföldi munkavállalók munkáltatójaként az utóbbiak tekintetében foglalkoztatási engedélyekkel kellett volna rendelkeznie.
- 17 A Rechtbank 's-Hertogenbosch ('s-hertogenboschi elsőfokú bíróság, Hollandia) 2011. szeptember 27-i ítéletével elutasította az Essent által az említett elutasító határozattal szemben előterjesztett keresetet. Ez a bíróság többek között megállapította, hogy a Minister jogosan szabott ki bírságot az Essenttel szemben, mivel az Ekinci által nyújtott szolgáltatás kizárólag külföldi munkavállalók kiküldetéséből állt, valamint hogy ebben az összefüggésben az uniós joggal nem ellentétes az azt előíró tagállami szabályozás, hogy az ezen állam területére kiküldött munkavállalók foglalkoztatási engedély címzettjei legyenek.
- 18 Az Essent az említett ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.
- 19 Ilyen körülmények között a Raad van State (államtanács, Hollandia) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:
- „1) Az alapeljárás szerintihez hasonló esetben hivatkozhat-e a holland állammal szemben az 1/80 határozat 13. cikke szerinti »standstill« klauzúrára vagy a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikke szerinti »standstill« klauzúrára az a megbízó, aki a[z] [1994. évi Wav] 2. cikkének (1) bekezdése alapján az érintett török munkavállalók munkáltatójának tekintendő?
- 2) a) Úgy kell-e értelmezni az 1/80 határozat 13. cikke szerinti »standstill« klauzulát vagy a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikke szerinti »standstill« klauzulát, hogy azokkal ellentétes a[z] [1994. évi Wav] 2. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, arra vonatkozó tilalom bevezetése a megbízóval szemben, hogy a harmadik ország, a jelen esetben a Török [Köztársaság] állampolgárságával rendelkező munkavállalókkal Hollandiában foglalkoztatási engedély nélkül munkát végeztesen, ha e munkavállalókat egy német vállalkozás foglalkoztatja, és egy holland kölcsönvevő vállalkozáson keresztül dolgoznak Hollandiában [székhellyel rendelkező] a megbízónak?
- b) Jelentősséggel bír-e e szempontból az, hogy a munkáltatók számára már a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikke szerinti »standstill« klauzula és az 1/80 határozat 13. cikke szerinti »standstill« klauzula hatálybalépése előtt megtiltották, hogy foglalkoztatási engedély nélkül foglalkoztassanak külföldieket munkaszerződés alapján, és hogy e tilalmat szintén az 1/80 határozat 13. cikke szerinti »standstill« klauzula hatálybalépése előtt azokra a kölcsönvevő vállalkozásokra is kiterjesztették, amelyekhez külföldieket küldenek ki?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 20 Az együttesen vizsgálandó kérdéseivel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdését és az 1/80 határozat 13. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapügybeli, amelynek értelmében, amikor az első tagállamban székhellyel rendelkező kölcsönvevő vállalkozás számára egy másik tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozás török munkavállalókat bocsát rendelkezésre, a kölcsönvevő vállalkozás pedig az ugyanezen első tagállamban székhellyel rendelkező másik vállalkozás számára munkavégzés céljából veszi igénybe e munkavállalókat, az ilyen rendelkezésre bocsátás attól a feltételtől függ, hogy e munkavállalók foglalkoztatási engedély címzettjei.

A kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikke (1) bekezdésének és az 1/80 határozat 13. cikkének alkalmazhatóságáról

- 21 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikke (1) bekezdésének és az 1/80 határozat 13. cikkének közvetlen hatálya van. Következésképpen azon török állampolgárok, akikre ez alkalmazandó, hivatkozhatnak e két rendelkezésre a tagállamok bíróságai előtt azon belső jogszabályok alkalmazásának figyelmen kívül hagyása érdekében, amelyek azokkal ellentétesek (lásd: Abatay és társai ítélet, C-317/01 és C-369/01, EU:C:2003:572, 58. és 59. pont, valamint Demirkan-ítélet, C-221/11, EU:C:2013:583, 38. pont).
- 22 Egyébiránt a Bíróság pontosította, hogy a személyek Törökország és az Unió közötti szabad mozgásának általános elvét sem a társulási megállapodás és annak kiegészítő jegyzőkönyve, sem pedig az 1/80 határozat nem írja elő, mely utóbbi kizárólag a munkavállalók szabad mozgására vonatkozik (lásd: Demirkan-ítélet, EU:C:2013:583, 53. pont).
- 23 Ebben az összefüggésben a Bíróság már több alkalommal kimondta, hogy a török állampolgárok a tagállamok munkavállalóitól eltérően nem rendelkeznek az Unión belüli szabad mozgás jogával, csupán bizonyos jogokkal élhetnek, kizárólag a fogadó tagállam területén (lásd különösen: Savas-ítélet, C-37/98, EU:C:2000:224, 59. pont; Abatay és társai ítélet, EU:C:2003:572, 64. pont, valamint Derin-ítélet, C-325/05, EU:C:2007:442, 66. pont).
- 24 Meg kell állapítani, hogy az alapügyben az érintett török állampolgár munkavállalók fogadó tagállama a Németországi Szövetségi Köztársaság, ahol jogszerűen tartózkodnak és dolgoznak.
- 25 Következésképpen e munkavállalók e tagállam tekintetében hivatkozhatnak az 1/80 határozat 13. cikkén alapuló jogokra.
- 26 Egyébiránt az említett 13. cikk a munkavállalással kapcsolatos nemzeti intézkedésekre vonatkozik, és nem arra irányul, hogy a valamely tagállam munkaerőpiacára már integrálódott török állampolgárokat védje (lásd: Sahin-ítélet, C-242/06, EU:C:2009:554, 51. pont).
- 27 Továbbá az 1/80 határozat rendszeréből és céljából kitűnik, hogy az EGK-Törökország társulás keretében a munkavállalók szabad mozgásának jelenlegi fejlettségi szintje mellett e határozat fő célja a török munkavállalóknak a fogadó tagállamba főszabály szerint folyamatos jogszerű munkaviszony révén történő fokozatos integrálása (lásd: Abatay és társai ítélet, EU:C:2003:572, 90. pont).
- 28 Márpedig az alapügyben szóban forgó török állampolgár munkavállalókat – akik jogszerűen tartózkodnak és dolgoznak a fogadó tagállamukban, nevezetesen a Németországi Szövetségi Köztársaságban – a holland területre az Essent által a BIS-nek adott megbízás keretében állványzatok felépítésére irányuló munkák elvégzéséhez szükséges korlátozott időtartamra küldték ki.
- 29 Ekképpen az ügy irataiból nem állapítható meg az, hogy az említett munkavállalóknak szándékukban állt a Holland Királyság – mint fogadó tagállam – munkaerőpiacára integrálódni.
- 30 Ebből a következik, hogy az 1/80 határozat 13. cikke nem alkalmazandó olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van.
- 31 A kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdését tekintve emlékeztetni kell arra, hogy – ahogyan az magából a szövegéből kitűnik – az világos, pontos és feltétel nélküli kifejezésekkel egyértelmű „standstill” klauzulát fogalmaz meg, amely a szerződő felek számára tiltja, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv hatálybalépése után új korlátozásokat vezessenek be a letelepedés szabadságával és a szolgáltatásnyújtás szabadságával kapcsolatban (lásd: Demirkan-ítélet, EU:C:2013:583, 37. pont).

- 32 E „standstill” klauzula általános jelleggel tiltja minden olyan új intézkedés bevezetését, amelynek a tárgya vagy következménye, hogy a török állampolgárok valamely tagállam területén való említett gazdasági szabadságának gyakorlását korlátozóbb feltételektől tegyék függővé, mint amelyek e tagállamra a kiegészítő jegyzőkönyv hatálybalépésekor voltak alkalmazandók (lásd: Demirkan-ítélet, EU:C:2013:583, 39. pont).
- 33 E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikke (1) bekezdésére hivatkozhat a törökországi székhellyel rendelkező olyan vállalkozás, amely valamely tagállamban jogszerűen nyújt szolgáltatásokat, és arra az ilyen vállalkozás által foglalkoztatott török állampolgárságú tehergépjármű-vezetők is hivatkozhatnak (lásd: Abatay és társai ítélet, EU:C:2003:572, 105. és 106. pont, valamint Demirkan-ítélet, EU:C:2013:583, 40. pont).
- 34 Ezzel szemben, ahogy azt a főtanácsnok az indítványának 55. pontjában megállapította, az alapeljárásban az egyetlen kapcsolódási pont a Török Köztársasággal az, hogy az Ekinci által a holland területre kiküldött munkavállalók között voltak török állampolgárok. Márpedig az e jogvita alapjául szolgáló helyzetben a Török Köztársaság és a Holland Királyság közötti gazdasági tevékenység hiányában e tényező nem elegendő ahhoz, hogy az alapügyben szóban forgó helyzet a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozzon.
- 35 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdése, valamint az 1/80 határozat 13. cikke nem alkalmazandó olyan helyzetben, mint az alapeljárásban.

Az EUMSZ 56. cikkről és az EUMSZ 57. cikkről

- 36 Emlékeztetni kell arra, hogy az a körülmény, hogy valamely nemzeti bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést formálisan bizonyos uniós rendelkezésekre hivatkozva fogalmazta meg, nem akadályozza annak, hogy a Bíróság megadja e bíróság számára az értelmezés minden olyan elemét, amely szükséges az utóbbi előtt lévő ügy megítéléséhez, akár hivatkozott ezekre a kérdéseinek megfogalmazásában, akár nem. E tekintetben a Bíróságnak kell a nemzeti bíróság által szolgáltatott információk összessége és különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása alapján meghatározni az uniós jog azon rendelkezéseit, amelyeknek az értelmezése a jogvita tárgyára figyelemmel szükséges (lásd: Vicoplus és társai ítélet, C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64, 22. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 Ebben az összefüggésben arra is emlékeztetni kell, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a vállalkozás azon tevékenysége, amelynek keretében díjazás ellenében munkaerőt bocsát rendelkezésre oly módon, hogy e munkavállaló továbbra is vele áll munkaviszonyban anélkül, hogy a kölcsönvevővel munkaszerződést kötne, olyan szakmai tevékenység, amely teljesíti az EUMSZ 57. cikk első bekezdésében meghatározott feltételeket, következésképpen az e rendelkezés értelmében vett szolgáltatásnak minősül (lásd: Webb-ítélet, 279/80, EU:C:1981:314, 9. pont, valamint Vicoplus és társai ítélet, EU:C:2011:64, 27. pont).
- 38 Az alapeljárás esetében a munkaerő rendelkezésre bocsátásából álló szolgáltatást egy Németországban székhellyel rendelkező vállalkozás nyújtja egy Hollandiában székhellyel rendelkező kölcsönvevő vállalkozás számára.
- 39 Ahogyan azt a főtanácsnok az indítványának 60. pontjában megállapította, egyrészt két különböző tagállamban letelepedett két vállalkozás közötti ilyen szolgáltatásnyújtás az EUMSZ 56. cikk és az EUMSZ 57. cikk hatálya alá tartozik, másrészt pedig az a körülmény, hogy a szóban forgó munkaerő rendelkezésre bocsátása harmadik ország állampolgárságával rendelkező munkavállalókat érint, ebben a tekintetben nem bír jelentőséggel.

- 40 Hasonlóképpen az a tény, hogy az Essent nem közvetlen címzettje az alapügyben szóban forgó azon szolgáltatásnyújtásnak, amelynek tárgya munkaerő rendelkezésre bocsátása, nem járhat azzal a következménnyel, hogy megfosztja e vállalkozást az EUMSZ 56. cikkre és az EUMSZ 57. cikkre történő hivatkozás lehetőségétől a Minister által vele szemben kiszabott szankció vitatása érdekében.
- 41 Amennyiben ugyanis az ilyen lehetőség az Essent számára nem lenne biztosított, elegendő lenne, ha azon tagállam, amelynek területén az ilyen szolgáltatást igénybe vevő vállalkozás székhellyel rendelkezik, a munkáltató fogalmának az alapügyben szóban forgóhoz hasonló kiterjesztő fogalom meghatározását alkalmazná annak érdekében, hogy megakadályozza az EUM-Szerződés szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó szabályainak alkalmazását, és ily módon megfoszsa érvényesülésétől az ezen szabadság korlátozásainak az EUMSZ 56. cikkben előírt tilalmát.
- 42 Egyébiránt mivel az alapügyben szóban forgó szolgáltatásnyújtással érintett vállalkozások láncolatában megbízóként eljáró Essent volt az egyedüli vállalkozás, amelyet a holland hatóságok eljárás alá vontak, és amellyel szemben bírságot szabtak ki, a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő, az említett bírság jogszerűségére vonatkozó jogvita – megoldásához közvetlenül hasznos azon kérdés eldöntése, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozás rendelkezései – amelyek e bírság kiszabását eredményezték – összeegyeztethetők-e az EUMSZ 56. cikkel és az EUMSZ 57. cikkel.
- 43 Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy az EUMSZ 56. cikket és az EUMSZ 57. cikket akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, mint az alapügybeli.
- 44 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 56. cikk nemcsak a más tagállamban letelepedett szolgáltatóval szemben az állampolgársága alapján alkalmazott minden hátrányos megkülönböztetés eltörlését követeli meg, hanem ugyanúgy valamennyi korlátozás megszüntetését akkor is, ha azok különbségtétel nélkül vonatkoznak a nemzeti és az egyéb tagállamokból származó szolgáltatókra, amennyiben azok akadályozzák, zavarják vagy kevésbé vonzóvá teszik egy olyan másik tagállamban letelepedett szolgáltató szolgáltatásait, ahol az jogszerűen nyújt hasonló szolgáltatásokat (lásd: Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-445/03, EU:C:2004:655, 20. pont és Bizottság kontra Ausztria ítélet, C-168/04, EU:C:2006:595, 36. pont).
- 45 Valamely harmadik ország munkavállalóinak az Unió valamely tagállamában székhellyel rendelkező, szolgáltatást nyújtó vállalkozás által történő kiküldetése tekintetében a Bíróság már kimondta, hogy e szabadság EUMSZ 56. cikk értelmében vett korlátozásának minősül az a nemzeti szabályozás, amely a más tagállamban letelepedett vállalkozás által a nemzeti területen végzett szolgáltatásnyújtást közigazgatási engedély kibocsátásához köti (lásd: Bizottság kontra Németország ítélet, C-244/04, EU:C:2006:49, 34. pont és Bizottság kontra Ausztria ítélet, EU:C:2006:595, 40. pont).
- 46 Márpedig az alapügyben szóban forgó szabályozás értelmében a munkáltatónak – munkaerő rendelkezésre bocsátásában álló határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében – tilos külföldit Hollandiában foglalkoztatási engedély nélkül foglalkoztatnia.
- 47 Egyébiránt az e foglalkoztatási engedély megszerzése érdekében betartandó feltételek és határidőkkel kapcsolatos követelmények, valamint az ilyen engedély megszerzésével járó adminisztratív terhek akadályozzák a harmadik országbeli állampolgár munkavállalóknak a Hollandiában székhellyel rendelkező kölcsönvevő vállalkozás számára a másik tagállamban székhellyel rendelkező szolgáltatást nyújtó vállalkozás által történő rendelkezésre bocsátását, következésképpen pedig az utóbbi vállalkozás számára a szolgáltatás nyújtásából álló tevékenységek gyakorlását (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Luxemburg ítélet, EU:C:2004:655, 23. pont; Bizottság kontra Németország ítélet, EU:C:2006:49, 35. pont, valamint Bizottság kontra Ausztria ítélet, EU:C:2006:595, 39. és 42. pont).
- 48 Mindazonáltal a szolgáltatásnyújtás szabadságát korlátozó hatása ellenére is igazolható az a nemzeti szabályozás, amely uniós szintű harmonizáció tárgyát nem képező területre vonatkozik, és amely különbségtétel nélkül alkalmazandó minden, az érintett tagállam területén tevékenységet végző

személy vagy vállalkozás tekintetében, feltéve hogy olyan, közérdeken alapuló nyomós indokot szolgál, amelyet még nem védenek a szolgáltatást nyújtóra a székhelye szerinti tagállamban vonatkozó szabályok, hogy alkalmas céljainak elérésére, továbbá nem haladja meg a céljai eléréséhez szükséges mértéket (lásd: Bizottság kontra Luxemburg ítélet, EU:C:2004:655, 21. pont; Bizottság kontra Németország ítélet, EU:C:2006:49, 31. pont és Bizottság kontra Ausztria ítélet, EU:C:2006:595, 37. pont).

- 49 A harmadik országbeli állampolgár munkavállalók valamely határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő kiküldetése jelenleg uniós szinten nem harmonizált terület. Ilyen körülmények között meg kell tehát vizsgálni, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságának az alapügyben szóban forgó szabályozásból eredő korlátozásai igazolhatók-e valamilyen közérdekű céllal, és hogy – adott esetben – a korlátozások szükségesek-e ezen cél hatékony és megfelelő eszközökkel való eléréséhez (lásd: Bizottság kontra Ausztria ítélet, EU:C:2006:595, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 A tárgyaláson e tekintetben feltett kérdésre adott válaszában a holland kormány arra hivatkozott, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozást a nemzeti munkaerőpiac védelmére vonatkozó cél igazolja.
- 51 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy bár a munkaerő-piaci zavarok elkerülése valóban közérdeken alapuló nyomós indok, a valamely tagállamban letelepedett vállalkozás által alkalmazott azon munkavállalók, akiket egy másik tagállamba azzal a céllal küldenek ki, hogy ott szolgáltatást nyújtsanak, nem szándékoznak belépni e második tagállam munkaerőpiacára, mivel kiküldetésük teljesítését követően visszatérnek a származásuk vagy lakóhelyük szerinti országba (lásd: Rush Portuguesa ítélet, C-113/89, EU:C:1990:142, 15. pont; Bizottság kontra Luxemburg ítélet, EU:C:2004:655, 38. pont és Bizottság kontra Ausztria ítélet, EU:C:2006:595, 55. pont).
- 52 Mindazonáltal a tagállam ellenőrizheti, hogy az a másik tagállamban letelepedett vállalkozás, amely a területére harmadik országbeli munkavállalót küld ki, nem használja fel a szolgáltatásnyújtás szabadságát az érintett szolgáltatás teljesítésétől eltérő célra (lásd: Rush Portuguesa ítélet, EU:C:1990:142, 17. pont; Bizottság kontra Luxemburg ítélet, EU:C:2004:655, 39. pont és Bizottság kontra Ausztria ítélet, EU:C:2006:595, 56. pont).
- 53 Az ilyen ellenőrzések során azonban tekintettel kell lenni az uniós jog által szabott korlátokra, különösen azokra, amelyek a szolgáltatásnyújtás szabadságából erednek, amelyet nem lehet megfosztani tartalmától, és amelynek gyakorlását nem lehet a közigazgatás mérlegelésétől függővé tenni (lásd: Rush Portuguesa ítélet, EU:C:1990:142, 17. pont; Bizottság kontra Németország ítélet, EU:C:2006:49, 36. pont és Bizottság kontra Luxemburg ítélet, EU:C:2004:655, 40. pont).
- 54 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy a vállalkozás azon tevékenységének különleges jellege, hogy díjazás ellenében munkaerőt bocsát rendelkezésre oly módon, hogy a munkavállaló továbbra is vele áll munkaviszonyban anélkül, hogy a kölcsönbevevővel munkaszerződést kötne, nem fosztja meg ezen vállalkozást a szolgáltatást nyújtó vállalkozás jellegtől, amely az EUMSZ 56. és azt követő cikkei hatálya alá tartozik és az ilyen tevékenységet nem vonhatja ki a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó szabályok hatálya alól (lásd: Webb-ítélet, EU:C:1981:314, 10. pont).
- 55 Következésképpen, noha a tagállamnak lehetősége van annak ellenőrzésére, hogy a másik tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozás – amely az első tagállamban székhellyel rendelkező kölcsönvevő vállalkozás számára harmadik országbeli állampolgár munkavállalók rendelkezésre bocsátásából álló szolgáltatást nyújt – a szolgáltatásnyújtás szabadságát csak az érintett szolgáltatás nyújtása érdekében, valamint arra használja fel, hogy az e tekintetben szükséges ellenőrzési intézkedéseket meghozza (lásd: Bizottság kontra Németország ítélet, EU:C:2006:49, 36. pont), e lehetőség gyakorlása nem teheti lehetővé a tagállam számára aránytalan követelmények előírását.

- 56 Márpedig a foglalkoztatási engedélyre vonatkozó követelménynek valamely tagállam által állandó jelleggel történő fenntartása harmadik országbeli állampolgárok tekintetében – akiket az e tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozás részére egy másik tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozás bocsát rendelkezésre – meghaladja az alapügyben szóban forgó szabályozás által követett cél eléréséhez szükséges mértéket.
- 57 E tekintetben az, hogy a szolgáltatási tevékenységet végző vállalkozást arra kötelezik, hogy nyújtson be igazolást a holland hatóságoknak arról, hogy az érintett munkavállalók helyzete – különösen a lakóhelyüket, munkavállalási engedélyüket és társadalombiztosítási fedezetüket illetően – jogszerű abban a tagállamban, ahol ez a vállalkozás alkalmazza őket, az alapügyben szóban forgó foglalkoztatási engedély követelményéhez képest kevésbé korlátozó és ahhoz hasonlóan hatékony garanciát jelenthetne az említett hatóságok számára arra vonatkozóan, hogy e munkavállalók helyzete jogszerű, illetve hogy e munkavállalók főtevékenységüket abban a tagállamban fejtik ki, ahol a szolgáltatási tevékenységet végző vállalkozás letelepedett (lásd: Bizottság kontra Luxemburg ítélet, EU:C:2004:655, 46. pont és Bizottság kontra Németország ítélet, EU:C:2006:49, 41. pont).
- 58 Az ilyen kötelezettség egy egyszerű előzetes nyilatkozatból állhatna, amely lehetővé tenné a holland hatóságok számára, hogy ellenőrizzék a szolgáltatott adatokat, illetve hogy megtegyék az érintett munkavállalók szabálytalan foglalkoztatása esetén szükséges intézkedéseket. Továbbá az említett kötelezettség a szükséges iratok rövid úton történő megküldésével is teljesíthető lenne, különösen akkor, ha a kiküldetés időtartama nem teszi lehetővé az ilyen ellenőrzés hatékony lefolytatását (lásd: Bizottság kontra Németország ítélet, EU:C:2006:49, 41. pont).
- 59 Hasonlóképpen, az alapügyben szóban forgó foglalkoztatási engedély követelményéhez képest ugyanilyen hatékony és kevésbé korlátozó intézkedés lenne, ha a szolgáltatást nyújtó vállalkozást arra köteleznék, hogy előzetesen értesítse a holland hatóságokat a kiküldött munkavállaló, illetve munkavállalók tartózkodásáról, e tartózkodás előrelátható időtartamáról és a kiküldetést indokoló szolgáltatásról vagy szolgáltatásokról. Ez ugyanis lehetővé tenné e hatóságok számára, hogy a kiküldetés időtartama alatt ellenőrizzék a holland szociális szabályozás betartását, figyelembe véve azokat a kötelezettségeket, amelyek e vállalkozást a származása szerinti tagállamban alkalmazandó szociális jog alapján már terhelik (lásd: Bizottság kontra Luxemburg ítélet, EU:C:2004:655, 31. pont és Bizottság kontra Németország ítélet, EU:C:2006:49, 45. pont). Az ilyen kötelezettség – a jelen ítélet 57. pontjában említett, az érintett munkavállalók helyzetével összefüggésben az említett vállalkozás által szolgáltatott információkkal együttesen – lehetővé tenné az említett hatóságok számára adott esetben azon intézkedések meghozatalát, amelyek a kiküldetés előírt időtartamának lejártát követően alkalmazandók.
- 60 A fenti megfontolások összességére tekintettel a feltett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 56. cikket és az EUMSZ 57. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapügybeli, amelynek értelmében, amikor az első tagállamban székhellyel rendelkező kölcsönvevő vállalkozás számára egy másik tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozás harmadik országbeli állampolgár munkavállalókat bocsát rendelkezésre, a kölcsönvevő vállalkozás pedig az ugyanezen első tagállamban székhellyel rendelkező másik vállalkozás számára történő munkavégzés céljából veszi igénybe e munkavállalókat, az ilyen rendelkezésre bocsátás attól a feltételtől függ, hogy e munkavállalók foglalkoztatási engedély címzettjei.

A költségekről

- 61 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 56. cikket és az EUMSZ 57. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapügybeli, amelynek értelmében, amikor az első tagállamban székhellyel rendelkező kölcsönvevő vállalkozás számára egy másik tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozás harmadik országbeli állampolgár munkavállalókat bocsát rendelkezésre, a kölcsönvevő vállalkozás pedig az ugyanezen első tagállamban székhellyel rendelkező másik vállalkozás számára történő munkavégzés céljából veszi igénybe e munkavállalókat, az ilyen rendelkezésre bocsátás attól a feltételtől függ, hogy e munkavállalók foglalkoztatási engedély címzettjei.

Aláírások